

Arkivsaksnr: 2021/3334-0

Saksbehandler: Ole-Jakob Kvalshaug

Dato: 08.08.2023

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Lofotodden nasjonalparkstyre	28/23	09.08.2023

Søknad om tillatelse til bruk av drone i forbindelse med arkeologisk utgravning - Norges arktiske universitet UiT

Forslag til vedtak

Norges Arktiske Universitet UiT v/ Erik Kjellmann gis tillatelse til bruk av drone i forbindelse med arkeologisk utgravning av kulturminne Id 261012 på Kvalvika, Flakstad kommune.

Tillatelse gis med følgende vilkår:

- Bruk av drone er begrenset til Kvalvika og kulturminne med Id 261012, Flakstad kommune.
- Bruk av drone skal skje i forbindelse med selve utgravningen, i perioden 15.08.2023 – 30.09.2023.
- Bruk av drone nær fugl og øvrig dyreliv skal unngås. Dersom rovfugl observeres i området, skal dronen tas ned inntil fuglen har trukket seg unna.
- Droneoperatøren skal være godt merket. Under oppdraget skal vedkommende ha på seg refleksvest med tekst «dronepilot», «droneoperatør» eller lignende.
- Tillatelse skal medbringes i felt under oppdraget.

Saksprotokoll i Lofotodden nasjonalparkstyre - 09.08.2023

Behandling

Vedtak

Styrets vedtak - Enstemmig

Norges Arktiske Universitet UiT v/ Erik Kjellmann gis tillatelse til bruk av drone i forbindelse med arkeologisk utgravning av kulturminne Id 261012 på Kvalvika, Flakstad kommune.

Tillatelse gis med følgende vilkår:

- Bruk av drone er begrenset til Kvalvika og kulturminne med Id 261012, Flakstad kommune.
- Bruk av drone skal skje i forbindelse med selve utgravningen, i perioden 15.08.2023 – 30.09.2023.
- Bruk av drone nær fugl og øvrig dyreliv skal unngås. Dersom rovfugl observeres i området, skal dronen tas ned inntil fuglen har trukket seg unna.
- Droneoperatøren skal være godt merket. Under oppdraget skal vedkommende ha på seg refleksvest med tekst «dronepilot», «droneoperatør» eller lignende.
- Tillatelse skal medbringes i felt under oppdraget.

Bakgrunn

Norges Arktiske Universitet UiT søker om tillatelse til bruk av drone i forbindelse med arkeologisk utgravning av kulturminne Id 261012, Rørholmen i Kvalvika, Flakstad kommune. Dronen skal brukes til fotodokumentasjon av utgravningsområdet. Flyvingen vil begrense seg til et fåtall flyvinger med maksimal høyde på 120 meter. Tiltak gjøres for å hensynta dyrelivet i nasjonalparken under tiden flyvingen pågår.

Flyvingen vil foregå med en Mavic 2 Pro drone og piloten vil være Erik Kjellman. Piloten har sertifisering i A1, A2 og A3 kategoriene og flyr under Norges arktiske universitets operasjonsmanual (operatørtillatelse NOR34meo5g19fq32).

Grunnlaget for avgjørelsen

Lofotodden nasjonalpark ble opprettet ved kongelig resolusjon 22. juni 2018. Formålet med vernet av Lofotodden nasjonalpark står i verneforskriftens § 1 *Formål*:

«Formålet med Lofotodden nasjonalpark er å bevare et stort naturområde som inneholder et særegent naturmangfold med særlig vekt på landskap uten tyngre naturinngrep, naturtyper, arter og geologiske forekomster.

Formålet med nasjonalparken er videre å ta vare på:

- a) et unikt og kystalpint landskap med svært stor landskaps- og naturhistorisk verdi*

- b) representative og særegne økosystemer med variasjonsbredden i naturmangfold, herunder arter, bestander, naturtyper, geologi og økologiske prosesser*
- c) genetiske særtrekk hos fjellplanter i ett av områdene i Norge som har vært isfritt lengst og hos oseaniske arter på nordgrensa av sitt utbredelsesområde*
- d) viktige naturtyper som ur og rasmark, kalkrike kystfjell og sanddyner*
- e) artsrike områder i naturtypene kulturmarkseng og boreal hei*
- f) leveområde for flere trua arter, herunder krykkje, teist, toppskarv og beitemarkssopp*
- g) verdifulle kulturminner*
- h) et viktig referanseområde for å studere utvikling i naturen, spesielt knyttet til geologiske prosesser, klimaendring og betydning beite har for etablering av skog i nordlige områder med oseanisk klima*

Allmennheten skal gis anledning til uforstyrret opplevelse av naturen gjennom utøvelse av naturvennlig og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging»

Saken skal behandles etter forskrift om vern av Lofotodden nasjonalpark § 10 tredje ledd.

Det følger av naturmangfoldloven (nml) § 7 at saken skal vurderes i henhold til prinsippene i lovens §§ 8 – 12 angående kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre-var-prinsippet (§ 9), samlet belastning på økosystemet (§ 10), kostnader ved miljøforringelse (§ 11) og miljøforsvarlige driftsmetoder (§ 12).

Vurdering

Bruk av drone er i utgangspunktet forbudt i Lofotodden nasjonalpark. Nasjonalparkstyret kan gi tillatelse til bruk av drone når dette ikke strider med verneformålet.

Bruk av drone kan ha negative effekter på dyreliv. Lofotodden nasjonalpark er leveområde for havørn, kongeørn og flere rødlistede sjøfuglarter. I Norge er det gjort lite forskning på drone og påvirkning på fugler. Studier fra utlandet har vist at drone som regel gir en kortvarig stressreaksjon for fugler, men i spesielt sårbare perioder, f.eks. i hekke- og yngletida, kan selv kortvarige forstyrrelser ha store konsekvenser.

Bruk av drone er planlagt i en periode utenfor den ordinære hekke- og yngletid for fugl. Bruk av drone er videre planlagt på et lite avgrenset område og i kort tidsrom. Rovfugler er territorielle, og kan finne på å angripe dronen, noe som kan gi et uheldig utfall både for fugl og drone. Dette kan avverges ved at droneoperatør holder utkikk etter rovfugl og tar ned dronen ved observasjon av rovfugl.

For allmennhetens utøvelse av friluftsliv vil en flyvende drone være et fremmedelement i naturen. Bruk av drone kan virke forstyrrende for mange, og kan virke ødeleggende for naturopplevelsen til de besøkende. Det er derfor viktig at droneoperatør opptre hensynsfullt ovenfor turgåere som besøker området i samme tidsrom.

Konklusjon

Kunnskapsgrunnlaget (§ 8) er vurdert til å være godt nok. Ut ifra føre-var-prinsippet (§9) er det viktig at dronepilot unngår å fly i nærheten av rovfugl, og generelt viser hensyn i møte med annet dyreliv og turgåere. Samlet belastning vil være liten (§10). Etter forvalters vurdering vil omsøkte dronebruk ikke påvirke verneverdiene nevneverdig og det vil ikke være nødvendig å foreta vurderinger etter miljøprinsippene i Naturmangfoldloven §§ 11 og 12.

Forvalter innstiller på positivt vedtak med begrunnelse om at bruken av drone gjøres i forskningsøyemed. Kartleggingen vil ha en verdi for kunnskapsstatus om viktige kulturminner i Lofotodden nasjonalpark.

Klageadgang:

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet. Klagefristen vil være tre uker etter at vedtaket er mottatt. Eventuell klage sendes gjennom nasjonalparkstyret.

Vedlegg:

- 1 Dispensasjonssøknad Lofotodden nasjonalpark.pdf

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt: